

STRATEGIJA KOLONIJALISTIČKOG HAOSA

**Mahathir Mohamad: *New Deal za Aziju*, IK "Ljiljan",
Sarajevo, 2000., Biblioteka "Demokratika".
Sa engleskoga prevela: Senada Kreso**

.....

Dr. Mahathir Mohamad jedna je od najpostojanijih i najotvorenijih figura na modernoj svjetskoj političkoj sceni. Aktualni je premijer Malezije od jula 1981. godine i autor čuvenog malezijskog privrednog čuda. Imao je svoju viziju razvoja Malezije do godine 2020., ali u tome su i malezijsko i općenito azijsko privredno čudo zaustavili moćni svjetski mešetari valutama i sudbinama nacionalnih ekonomija, predvođeni Međunarodnim monetarnim fondom.

Knjiga *New Deal za Aziju* "nastoji ustanoviti da li se Azija, nakon haosa i nereda izazvanih azijskom krizom, može, na jednom drukčijem konceptu, pripremiti za novi milenij". *New Deal za Aziju* nije, dakle, samo knjiga oporih spoznaja na šta su sve spremni moćni trgovci novcem, nego pokušaj jednog novog nuđenja razvojnog plana ovoga dalekog i jošte potentnog svijeta, ali, dakako, u svjetlu gorkih spoznaja i razočaranja u zapadn-

jačku euforiju stvaranja "novoga svjetskog poretka". "*Pohlepa. Neutaživa pohlepa za novcem i trenutnim materijalnim dobrima osiromašila je Aziju. Cijeli jedan region, koji je bio ponosan na svoja ekonomska dostignuća u posljednjih nekoliko decenija i koji su zemlje diljem svijeta slavile kao globalni motor razvoja i prosperiteta, iznenada se našao pod udarom trgovaca novcem i finansijskih špekulanata. Valuta za valutom, jedna zemlja za drugom, sve su pale kao žrtve takozvanih 'sila slobodnog tržišta', doslovno, preko noći*" - započinje svoju knjigu dr. Mahathir Mohamad. A onda čitaocem upoznaje o vlastitoj strategiji privrednog rasta moderne multietničke i multikonfesionalne Malezije, te o jošte realnim šansama cijelog regiona da u privrednom razvoju uspije - u svoju korist i ni na čiju štetu.

New Deal za Aziju je i kod bosanskog čitaoca pobudio izuzetno veliko interesovanje za Aziju. Knjiga je "rasparčana" u nekoliko

hiljada primjeraka. Jer je prepoznata i kao vrlo "domaće štivo". Moćna ekonomskokolonijalistička hobotnica MMF-a uveliko je prisutna i na bosanskome prostoru. Sama činjenica da na najužem prostoru bosanske prijestolnice (od Alipašine ulice do Latinske ćuprije u Sarajevu) ima tridesetak raznih domaćih i bjelosvjetskih banaka i njihovih ekspozitura, s visokim i nemilosrdnim kamatnim stopama, a da su stanovništvu sve prazniji džepovi i stomaci, dovoljno govori da Bosna polahko postaje svjetski eldorado za masovno pranje novca. Onima koji pročitaju ovu poštenu i provokativnu knjigu bit će mnogo jasniji i karakter Dejtonskog sporazuma za BiH i karakter tzv. postdejtonske izgradnje bh. društva bez obzira što se Bosna i balkansko pitanje ne spominje ni jednom jedinom rečenicom ili pak aluzijom. Nazadovanje, ritam ponižavanja i bijede, koliko bili pojedinačni i "regionalni", odjednom postaju opći i iz njihovih kolonijalističkih uzlova jako se teško iskobeljati. Ali, i pored svega, dobro bi bilo složiti se sa Mahathirom Mohamadom da nikada ne treba klonuti duhom i da uz individualnu i kolektivnu razboritost valja hrabro gledati u neslućene prostore i izazove budućnosti.

Hadžem Hajdarević

m